

Et kig bag rockerborgenes ydre

Publiceret 16/08/2021 i [Bøger/Civilsamfund](#) af [Magnus Søndergaard](#)
Print

ROCKERE I DANMARK // BOGANMELDELSE – I 2017 vandt Camilla Stockmann og Janus Køster-Rasmussen Cavlingprisen for deres velfortalte portræt om rockerklubben Bullshits fødsel og endelige. Rødderne fra Amager var den ene halvdel af det, der kaldes Danmarks første rockerkrig. En krig, der kostede mange fremtrædende medlemmer livet, og som klubben i sidste ende endte med at tabe. Nu kommer journalist Carsten Norton så med historien om dem, der stod på den anden side af konflikten: Hells Angels.

Det farlige og forbryderiske liv med organiseret kriminalitet har altid været genstand for en enorm opmærksomhed. Tenderende til fascination er der i både faktaens og fiktionens verden udgivet et væld af spændende, skelsættende og endda underholdende film og bøger.

Et af de seneste skud på stammen er Ekstra Bladets populære podcastserie *Bandeland*, der er blevet rost vidt og bredt. Tilfældigt er det nok heller ikke, at avisens artikler om netop rocker- og bandekriminalitet ofte er blandt dem, man som forbruger skal betale ekstra for at læse online. Interessen for emnet er bare enorm.

Ambitiøst projekt

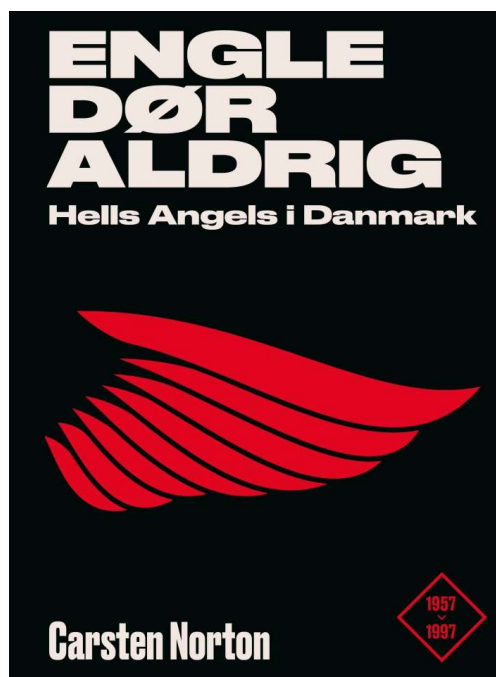
Nu har en af avisens journalister, forfatter Carsten Norton, kastet sig over et stort og ambitiøst bogprojekt, der over to bind vil fortælle den samlede historie om Hells Angels' indtog i Danmark. Det er den første af de to, *Engle dør aldrig*, som strækker sig fra 1957 til 1997, der nu er landet på boghandlernes hylder.

Engle dør aldrig tager udgangspunkt i nutiden, men fører os hurtigt tilbage til efterkrigstidens København, hvor strømningerne og inspirationen i 1950'erne væltede ind fra den anden side af Atlanterhavet.

Med Carsten Nortons CV og årelange arbejde med kriminalstof har man som læser fuld tillid til, at de værste løgnehistorier er blevet pænt ignoreret

”Enhver forståelse af nutid og fremtid begynder med historien”, skriver Norton, før han i et let og levende sprog beskriver, hvordan amerikansk musik og film får sat sit præg på dele af den danske ungdom, der tager drømmene om motorcyklisternes bekymringsfrie liv til sig.

Det bliver en lidt langsom begyndelse, og selvom det er et både forståeligt og prisværdigt greb at male tiden før rockerkrige og læderveste op, er det en noget langsom start, bogen har. Fortællingerne bliver bedst, når rockerne er til stede, og når Norton får lov at fortælle om de typer, der pynter sine lokaler med nazisymboler ”bare fordi, det ser godt ud”.

Kunsten at have få kilder, men et kæmpe kildemateriale

Med dette første bind beskrives fire årtiers udskejelser i den – primært – københavnske underverden, og når det skal gøres, er det godt at have masser af kilder. *Engle dør aldrig* er en dokumentarisk fortælling, der gør brug af et stort og varieret kildemateriale:

Politi, domstole, avisartikler og, ifølge forfatterens takkeliste, en række anonyme kilder, der ikke kan – eller vil – stå frem med navn.

Netop det sidste må have været en af Nortons største udfordringer. I en verden, der er notorisk kendt for ikke at ville tale med pressen, hvordan sikrer vi os så, at man når hele vejen rundt? Og kan man i øvrigt stole på de historier, der nu engang fortælles?

Med Carsten Nortons CV og årelange arbejde med kriminalstof har man som læser fuld tillid til, at de værste løgnehistorier er blevet pænt ignoreret. Det forekommer mig dog underligt – en kæphest, jeg også har, når jeg læser de faktiske nyheder – at journalister og forfattere forfalder til implicit at styrke rockerverdenens kodeks om broderskab og loyalitet.

Dette først bind om Hells Angels indtog i Danmark og det spor af stoffer og døds vold, de slæber med sig, bliver også samtidig historien om Fristaden Christianias fødsel og udvikling

I en passage i bogen skrives f.eks., at en rocker får besøg af ”en bror fra Stuttgart”. Det virker i mine øjne unødvendigt og en anelse ukritisk. Jeg er med på, at det er et sprogligt valg for at skrive sig ind i jargonen, men når det står uden for citat, synes jeg, det virker malplaceret. Bogen er ikke skrevet for at forherlige eller forsvare rockerne, men for at fortælle os deres historie fra start til slut. Den behøver ikke at købe sig ind på, at rockerne anser hinanden som brødre.

Når det er sagt, er det også vigtigt at understrege, at *Engle dør aldrig* netop ikke tager parti og fremstiller f.eks. en bestemt voldtægtsscene lige så modbydelig, som den må have været. Det er ubehagelig læsning og en god påmindelse om, hvad det er for en verden, vi har med at gøre.

Enkelte steder synes bogen dog alligevel et my unuanceret, ganske givet fordi kilderne, der har været til rådighed, har været det. Jørn ”Jønke” Nielsens egen gengivelse af hvor gode han og hans venner var til at slås, stammer direkte fra hans egen selvbiografi, men får lov at stå uimodsagt.

Også historien om ”Jøde-David” har det problem. Vi får fra ham selv at vide, at han efter en fængselsdom gerne vil starte på en frisk, men alligevel både arbejder og fester han pludseligt med rockerne.

PUSHER STREET PÅ CHRISTIANIA, SOM ROCKERGRUPPER I PERIODER HAR BRUGT TIL HÆLERI OG ANDEN KRIMINALITET. FOTO: WIKIMEDIA COMMONS / SHOELE

Historien omkring rockernes historie

Dette først bind om Hells Angels indtog i Danmark og det spor af stoffer og døds vold, de slæber med sig, bliver også samtidig historien om Fristaden Christianias fødsel og udvikling. Det er en interessant historie i historien, og der forsøges igennem bogens knapt 350 sider at male et billede af også samfundets udvikling.

Hvad blev der af den såkaldte brødre-ånd? Det savner jeg svar på

Der er også blevet plads til en lang række interessante baggrundshistorier for nogle af de mest toneangivende rockere, der også i det kommende bind to må forventes at få masser af spalteplass: ”Jønke”, ”Blondie” m.fl. bliver præsenteret for læseren og bliver ansigterne på den rå og kompromisløse vold, der forandrer den organiserede kriminalitet i landet for altid.

Hvorfor opstod rockergrupperne i Danmark?

Alligevel kan man, når bogen er læst færdigt, spørge sig selv, om man i virkeligheden bliver meget klogere på rockernes indtog i Danmark. Jeg er ikke for alvor overbevist. Det synes underligt, at HA pludselig splitter op i to. Hvorfor de gør det, får vi ikke rigtigt fortalt – kun noget med, at de var uenige, om hvorvidt pengene fra et bestemt bankrøveri skulle deles.

Hvad blev der af den såkaldte brødre-ånd? Det savner jeg svar på. Jeg havde håbet, at vi samtidig med de mange personfortællinger og historierne om de allerede velkendte krige mod Bullshit og senere Bandidos også fik et indblik i alt det, der ikke har stået i avisernes overskrifter.

Fortællerlysten fra forfatteren er stor og folder sig eminent ud

Hvorfor og hvordan havde Hells Angels pludselig op imod 1000 støtter landet over? Hvordan og hvorfor fik de pludselig magt til at kunne godkende afdelinger i Finland og Norge? Den organisatoriske udvikling forbliver ret ufortalt. Det er synd, for mon ikke det på mange måder har været mere skelsættende end nogle af de enkeltmandshistorier, vi i stedet får fortalt?

I bogens tredje og sidste kapitel åbnes der en anelse mere op for det, men interessante nedslag om de egentlige magtstrukturer falder kun i bisætninger. De kunne med fordel være prioriteret højere, hvis vi gerne vil blive klogere på rockernes egentlige indtog og ikke kun de store, drabelige konflikter, der har stadfæstet den.

Fortælleglæde og illustrationer

På den måde kunne bogen sagtens have været 50 sider længere. Fortællerlysten fra forfatteren er stor og folder sig eminent ud under fortællingen om mortarangrebet på HA's klubhus under Den Store Nordiske Rockerkrig, da fortælleren vælger at præsentere historien gennem flere forskellige tilstedeværendes øjne. Det fungerer glimrende.

Er du interesseret i at komme en tur bag rockerborgenes facade, er *Engle dør aldrig* nok en bog for dig. Det er et enormt flot fremstillet værk, der er lækkert at sidde med, og som heldigvis er rigt illustreret med billeder, der komplimenterer historierne godt.

Engle dør aldrig, skriver forfatteren i sin overskrift, og det gør interessen for emnet tilsyneladende heller ikke.

Jeg ser frem til efterfølgeren.

Carsten Norton: “Engle dør aldrig – Hells Angels i Danmark 1957-1997”, Politikens Forlag, 2021.

[LÆS FLERE TEKSTER AF MAGNUS SØNDERGAARD HER](#)

Topillustration: Hells Angels' indtog i Danmark er emnet for Carsten Nortons bog. Her ses medlemmer af rockergruppen i Sundbyøster på Amager i 2011. Foto: Wikimedia Commons

- MAGNUS SØNDERGAARD
- SENESTE ARTIKLER

Magnus Søndergaard er født 1989 i Viborg. Han er uddannet cand.mag. i dansk og historie fra Roskilde Universitet, og arbejder til daglig som gymnasielærer. Han interesserer sig primært for – og skriver derfor om – nyere historie, litteratur, fodbold og fankultur.

